EUROOPA KOHTU MÄÄRUS (kaheksas koda)

20. november 2009 *

Kohtuasjas C-278/09,

mille ese on EÜ artiklite 68 ja 234 alusel Tribunal de grande instance de Paris' (Prantsusmaa) 6. juuli 2009. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 16. juulil 2009, menetluses

Olivier Martinez,

Robert Martinez

versus

MGN Ltd,

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

EUROOPA KOHUS (kaheksas koda),

koosseisus: koja esimees C. Toader (ettekandja), kohtunikud P. Kūris ja L. Bay Larsen,

kohtujurist: E. Sharpston,
kohtusekretär: R. Grass,

olles kohtujuristi ära kuulanud,

on teinud järgmise

määruse

1 Eelotsusetaotlus puudutab nõukogu 22. detsembri 2000. aasta määruse (EÜ) nr 44/2001 kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusasjades (EÜT 2001, L 12, lk 1; ELT eriväljaanne 19/04, lk 42) artikli 2 ja artikli 5 punkti 3 tõlgendamist.

2 Taotlus on esitatud Prantsusmaal elavate O. ja R. Martinezi ning äriühingu MGN Ltd (edaspidi „MGN”), mille asukoht on Ühendkuningriigis, vahelise kohtuvaidluse raames, mis puudutab õige kohtualluvuse määramist O. ja R. Martinezi poolt nimetatud äriühingu vastu esitatud kahju hüvitamise hagi lahendamiseks.

Õiguslik raamistik

3 EÜ artikkel 61 sätestab:

„Vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala järkjärguliseks rajamiseks võtab nõukogu:

[…]

c) õigusalase koostöö meetmed tsiviilasjades, nagu on ette nähtud [EÜ] artiklis 65;

[…]”.

4 Määruse nr 44/2001 artikkel 2 näeb ette:

„1. Käesoleva määruse kohaselt kaevatakse isikud, kelle alaline elukoht on liikmesriigis, selle liikmesriigi kohtutesse nende kodakondsusest hoolimata.

2. Isikute suhtes, kes ei ole selle liikmesriigi kodanikud, kus on nende alaline elukoht, kohaldatakse selle riigi kodanike kohta kehtivaid kohtualluvuse eeskirju.”

5 Määruse nr 44/2001 artikli 5 punkt 3 sätestab:

„Isiku, kelle alaline elukoht on liikmesriigis, võib teises liikmesriigis kaevata:

[…]

3. lepinguvälise kahju puhul selle paiga kohtusse, kus kahjustav sündmus on toimunud või võib toimuda;

[…]”.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimus

6 O. ja R. Martinez esitasid 28. augustil 2008 Tribunal de grande instance de Paris'le hagi MGN-i vastu, milles palusid kohustada viimast maksma neile kahjuhüvitist. Hagiavalduses tuginesid nad oma isiklike õiguste rikkumisele, mis seisneb tekstide ja fotode avaldamises Interneti-võrgus nimetatud äriühingu poolt väljaantaval veebilehel.

7 MGN-i poolt määruse nr 44/2001 artiklile 2 ning artikli 5 punktile 3 tuginedes esitatud vastuväite kohaselt ei allu kohtuasi nimetatud kohtule. Kui kahjustav sündmus toimub ajakirjanduses avaldamise kaudu, on nimetatud äriühingu arvates kahjustava sündmuse toimumise kohaks kõik need kohad, kus seda avaldatut on levitatud. Järelikult juhul, kui avaldamine toimub Interneti-võrgu vahendusel, millele on kõikidest liikmesriikidest ühesugune ligipääs ning andmete saamise võimalus, ei saa sellist kahjustavat sündmust, nagu oli tegemist põhikohtuasjas, pidada toimunuks vaid ühe liikmesriigi territooriumil, välja arvatud kui selle territooriumiga esineb piisav, oluline ning tihe seos. Käesolevas asjas puudub igasugune piisav seos vaidlusaluse avaldamise ning väidetavalt Prantsusmaa territooriumil tekkinud kahju vahel.

8 Põhikohtuasja hagejate sõnul tuleneb seos Prantsusmaa territooriumiga asjaolust, et O. Martinez on Prantsuse kodanik, vaidlusalused asjaolud toimusid Prantsusmaal, need huvitavad kindlasti Prantsusmaa avalikkust ja võivad omada tagajärgi viimase territooriumil. Hagejad lisavad, et kuigi Internetis levitatud vaidlusalune artikkel on kirjutatud inglise keeles, oli see prantsuse lugejatele kergesti arusaadav.

9 Kuna määruse nr 44/2001 artiklist 2 ja artikli 5 punktist 3 ei tulene selgelt vastust küsimusele, kas siseriikliku kohtu alluvusse kuulub kohtuasja arutamine, mille

lahendamiseks tema poole pöörduti, otsustas Tribunal de grande instance de Paris menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas […] määruse nr 44/2001 […] artiklit 2 ning artiklit 5 [punkti 3] tuleb tõlgendada nii, et nende kohaselt kuulub liikmesriigi kohtu alluvusse isiklike õiguste rikkumise korral esitatud hagi, kui võimalik rikkumine seisneb teabe ja/või fotode avaldamises sellise äriühingu poolt väljaantaval veebilehel, mis asub teises liikmesriigis – või ka mõnes muus liikmeriigis peale esimesena nimetatud liikmesriigi:

– vaid tingimusel, et seda veebilehte saab külastada esimesena nimetatud riigist või

– üksnes juhul, kui kahjustava sündmuse ning esimesena nimetatud riigi territooriumi vahel on piisav, oluline ning tihe seos ning kas selle seose aluseks võib olla:

  – esimesena nimetatud liikmesriigist vaidlusalusele veebilehele absoluutselt või suhteliselt kõikide teiste sellele veebilehele tulenevate kontaktide maht,

  – isiklike õiguste rikkumisele tugineva isiku või kõikide asjaomaste isikute elukoht või kodakondsus,

– vaidlusaluse teabe levitamise keel või ükskõik milline muu asjaolu, millest võib tuletada veebilehe väljaandja tahet pöörduda eelkõige esimesena nimetatud riigi avalikkuse poole,

– koht, kus kirjeldatud asjaolud aset leidsid ja/või kus on üles võetud arvutivõrku üles pandud fotod,

– muud kriteeriumid[?]”

Euroopa Kohtu pädevus

10 Vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artikli 92 lõikele 1 võib Euroopa Kohus juhul, kui ta ei ole ilmselgelt pädev hagi läbi vaatama või kui hagi on ilmselgelt vastuvõetamatu, pärast kohtujuristi ärakuulamist ja ilma menetlust jätkamata lahendada kohtuasja põhistatud määrusega.

11 Tuleb märkida, et Tribunal de grande instance de Paris tugineb eelotsusetaotlust esitades Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 267. Kuna nimetatud leping ei ole kehtiv, tuleb tõdeda, et kehtiva ühenduse õiguse kohaselt tuleb eelotsusetaotlust käsitada nii, nagu see oleks esitatud EÜ artiklite 68 ja 234 alusel.

12 EÜ artikli 68 lõikest 1 tuleneb, et EÜ artiklit 234 kohaldatakse EÜ asutamislepingu IV jaotise suhtes, kui Euroopa Ühenduse institutsioonide samal jaotisel põhinevate õigusaktide tõlgenduse kohta tõstatatakse küsimus poolelioleva kohtuasja läbivaatamisel liikmesriigi kohtus, kelle otsuste peale ei saa siseriikliku õiguse järgi edasi kaevata.

13 Käesolevas asjas puudutab eelotsusetaotlus määrust nr 44/2001, mis on vastu võetud EÜ artikli 61 punkti c alusel, mis paikneb asutamislepingu kolmanda osa IV jaotises. Neil asjaoludel võib Euroopa Kohtult eelotsust nimetatud määruse tõlgendamise kohta küsida vaid liikmesriigi kohus, kelle otsuste peale ei saa siseriikliku õiguse järgi edasi kaevata.

14 Antud juhul on selge, et Tribunal de grande instance de Paris' poolt põhikohtuasja raames kohtualluvuse osas tehtud otsuseid saab siseriikliku õiguse järgi edasi kaevata.

15 Kuna Euroopa Kohtule ei esitanud eelotsusetaotlust siseriiklik kohus, mis vastaks EÜ artikli 68 lõikes 1 nimetatud tingimustele, puudub Euroopa Kohtul pädevus otsustada määruse nr 44/2001 tõlgenduse üle.

16 Seega tuleb kohaldada kodukorra artikli 92 lõiget 1 ning nentida, et Euroopa Kohtul ei ole ilmselgelt pädevust otsustada Tribunal de grande instance de Paris' esitatud küsimuste üle.

Kohtukulud

17 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kaheksas koda) määras:

Euroopa Ühenduste Kohtul puudub pädevus vastata Tribunal de grande instance de Paris' poolt kohtuasjas C-278/09 esitatud eelotsuse küsimusele.

Allkirjad